

Rapport

Datum: 5 november 2007
Rapportnummer: 2007/236

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland onvoldoende rekening heeft gehouden met zijn specifieke situatie door mee te delen dat op zijn bezwaarschrift tegen de beslissing tot beëindiging van zijn uitkering ingevolge de Wet werk en bijstand, binnen een termijn van 14 weken zal worden beslist.

Beoordeling

I. Bevindingen

1. In een brief van 10 april 2007 werd verzoeker, aan wie een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB) was toegekend, uitgenodigd om op 11 april 2007 voor een gesprek bij de sociale dienst te verschijnen.
2. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland besloot op 11 april 2007 de aan verzoeker toegekende uitkering op te schorten, omdat hij niet verschenen was op de afspraak van die dag. Aan verzoeker werd nog eenmaal de mogelijkheid geboden om het verzuim te herstellen door op 13 april 2007 een aantal gegevens aan de sociale dienst over te leggen. Verzoeker werd tevens meegedeeld dat het niet verschijnen - dan wel het niet overleggen van de gevraagde gegevens - tot gevolg zou hebben dat zijn recht op bijstand zou worden beëindigd. Het besluit werd op 11 april 2007 persoonlijk in de brievenbus van verzoeker bezorgd.
3. Op 15 april 2007 diende verzoeker een bezwaarschrift in waarin hij aangaf dat hij wegens ziekte niet eerder dan op 14 april 2007 kennis had genomen van de inhoud van de brieven van 10 en 11 april 2007 en om die reden niet op de afspraken was verschenen. Verzoeker gaf daarbij aan dat hij zich op 9 april 2007 ziek had gemeld bij het re-integratiebureau. Tevens gaf verzoeker aan dat hij de tijd die hem, gelet op de datum van de brieven, was gegeven om op de afspraken te verschijnen miniem achtte.
4. De gemeente bevestigde de ontvangst van verzoekers bezwaarschrift op 18 april 2007. In de ontvangstbevestiging werd verzoeker meegedeeld dat het bezwaarschrift in handen was gesteld van de Commissie bezwaarschriften van de gemeente Westland en het college op grond van artikel 7:10 van de Algemene wet bestuursrecht in beginsel gehouden was binnen tien weken na ontvangst van het bezwaarschrift te beslissen. Omdat het veelal niet mogelijk was binnen deze termijn te beslissen was op grond van het derde lid van artikel 7:10 van de Algemene wet bestuursrecht, besloten de beslissing met vier weken te verdagen.
5. Verzoeker werd op 28 juni 2007, na daartoe op 14 juni 2007 te zijn uitgenodigd, door de Commissie bezwaarschriften gehoord. In het verslag van de hoorzitting staat onder meer

vermeld:

"(Verzoeker; N.o.) laat weten dat hij in de week dat de uitnodiging voor de gesprekken werden bezorgd ziek was en zijn brievenbus niet heeft geleegd. Toen hij de brieven wel zag, was hij te laat voor beide afspraken en heeft hij samen met zijn broer het bezwaarschrift geschreven. (...) Hij heeft geen arts bezocht, maar voelde zich die dagen geestelijk en lichamelijk niet goed. Hij wil graag als een gewone jonge vent aan de slag. Hij is bereid zich te laten omscholen en om aan te pakken. Hij was blij met de bemiddeling door TRACK (re-integratiebureau; N.o.). Hij heeft behoefte aan een doel om naar toe te werken en wil zelf in zijn eigen levensonderhoud voorzien. Nu de bijstand is gestopt is er helaas ook een eind gekomen aan de begeleiding door TRACK. Hij heeft geen inkomsten en leeft nu van het bedrag dat hij heeft terug ontvangen van de Belastingdienst. Hij heeft geen nieuwe aanvraag voor bijstand gedaan. Hij merkt op dat hij dacht dat dat niet kon. Hij wil graag aan de slag, maar moet daarbij wel geholpen worden.

(...)

De voorzitter geeft het woord aan de vertegenwoordiger van het college.

(X; N.o.) geeft aan dat de uitkering is beëindigd omdat (verzoeker; N.o.) tweemaal niet is verschenen op gesprek.

De voorzitter vraagt waarom de uitnodigingen voor de gesprekken zo kort van te voren zijn bezorgd.

(X; N.o.) antwoordt dat de uitnodigingen inderdaad erg kort van te voren zijn bezorgd. De brieven zijn persoonlijk bezorgd in de brievenbus in de hal van het appartementengebouw waarin (verzoeker; N.o.) woont. Eerder is meerdere keren aangebeld en is er niet opengedaan.

(Verzoeker; N.o.) merkt op dat hij niet de hele dag thuis wil zitten en regelmatig bij zijn moeder op de koffie gaat.

De voorzitter vraagt naar de reden van het huisbezoek.

(X; N.o.) antwoordt dat zij de reden niet uit het dossier kan halen. Zij vermoedt dat (verzoeker; N.o.) onder de doelgroep van jonge mensen onder de 27 jaar valt die regelmatig wordt gecontroleerd op de woonsituatie.

De voorzitter vraagt of (verzoeker; N.o.) verplicht is om thuis te zijn.

(X, N.o.) antwoordt ontkennend. Er is echter op verschillende tijdstippen geprobeerd op bezoek te gaan. Daarna is (verzoeker; N.o.) schriftelijk uitgenodigd voor een gesprek. Aan die oproepen heeft hij geen gehoor gegeven. Het recht op een uitkering was daardoor niet

vast te stellen.

De voorzitter vraagt of bij TRACK is nagevraagd of (verzoeker; N.o.) zich had ziek gemeld. (X; N.o.) antwoordt ontkennend.

(Verzoeker; N.o.) merkt op dat hij zich heeft ziek gemeld bij TRACK en dat daarvan ook een aantekening in zijn dossier bij TRACK staat.

(Y, lid van de bezwaarcommissie; N.o.) vraagt of de pogingen voor een huisbezoek zijn gedaan voordat de schriftelijke uitnodigingen zijn bezorgd.

(X; N.o.) antwoordt bevestigend.

(Verzoeker; N.o.) geeft aan dat hij in de week van de schriftelijke uitnodigingen ziek thuis was en veel heeft geslapen. Hij slaapt met oordoppen en hoort dan de bel niet."

6. Het college van burgemeester en wethouders nam op 5 juli 2007 een nieuwe beslissing. Aan verzoeker werd meegedeeld dat inmiddels nader onderzoek was ingesteld en dat was besloten verzoekers uitkering met ingang van 11 april 2007 ongewijzigd voort te zetten.

7. In antwoord op de vraag in hoeverre het college het toelaatbaar vindt om vast te houden aan de gestelde termijn van 14 weken voor de afhandeling van bezwaarschriften met een spoedeisend karakter, antwoordde het college aan de Nationale ombudsman dat toelaatbaar te vinden op grond van hetgeen is geregeld in de Algemene wet bestuursrecht. De wetgever heeft - zo stelt het college - geen onderscheid in soorten zaken gemaakt waarvoor de in de Awb geldende termijnen gelden. Dit laat onverlet dat een splitsing naar aard van de zaak en de gevolgen voor de bezwaarmaker een rol kunnen of moeten spelen bij de snelheid van afhandeling van zaken. Daarnaast heeft de bezwaarmaker ook de mogelijkheid om een situatie waarin sprake is van een spoedeisend karakter om bij de voorzieningenrechter een voorlopige voorziening te vragen. Dit laat volgens het college onverlet dat in bijzondere gevallen, mede op verzoek van de bezwaarmaker, kan worden gezien of de afhandelingstermijn kan worden beperkt indien er sprake is van een spoedeisend karakter.

Op de vraag op welke wijze in de onderhavige situatie gebruik is gemaakt van de bevoegdheid om de behandeling met vier weken te verdagen, antwoordde het college dat op dit moment bij de verzending van de ontvangstbevestiging van het bezwaarschrift wordt aangekondigd dat de gemeente gebruik maakt van de mogelijkheid om te verdagen. Dit vindt het college niet wenselijk, maar momenteel noodzakelijk omdat de termijnen die de wetgever heeft gegund in veel gevallen niet gehaald worden. Het college gaf aan dat momenteel een verbetertraject loopt om de termijnen aanzienlijk te verkorten. Hiertoe is extra personele capaciteit ingehuurd en worden de werkprocessen opnieuw ingericht. In de tweede helft van 2007 en de eerste helft van 2008 moet dit hebben geleid tot een aanzienlijke reductie van de afhandelingstermijnen.

In antwoord op de vraag of er bij de behandeling van bezwaarschriften door het college een nadere verdeling wordt gemaakt tussen zaken met een spoedeisend en een niet-spoedeisend karakter, antwoordde het college dat daarin geen onderscheid wordt gemaakt. Het college gaf aan dat de wetgever hier de voorlopige voorziening voor heeft gecreëerd en dat overigens aan een ingediend bezwaarschrift niet direct te zien is of in die situatie sprake is van een spoedeisend karakter. Bovendien is het de vraag of het beëindigen van een uitkering meer spoedeisend is dan bijvoorbeeld het afwijzen van een scootmobiel op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Deze vraag kan - zo stelt het college - alleen worden beantwoord indien alle omstandigheden van de casus in hun samenhang worden gezien en dat is eerst het geval in het kader van de heroverweging als gevolg van de daartoe betreffende bezwarenprocedure.

II. Beoordeling

8. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat bestuursorganen slagvaardig en met voldoende snelheid optreden. Het vereiste van voortvarendheid impliceert dat de overheid in gevallen van de verstrekking van vergoedingen voor dagelijkse levensbehoeften het aanbod van werk niet op volgorde van binnenkomst, maar naar de mate van urgentie dient te behandelen.

9. Ingevolge het bepaalde in artikel 7:10 Algemene wet bestuursrecht (Awb) (zie Achtergrond) dient een bestuursorgaan binnen een termijn van zes of tien weken te beslissen op een bezwaarschrift. Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste vier weken verdagen.

10. Termijnen in het bestuursprocesrecht zijn voor de burgers anders dan voor de overheid, doorgaans fatale termijnen. Uit een oogpunt van geloofwaardigheid van de overheid, behoren bestuursorganen zich evenzeer strikt gebonden te achten aan wettelijke voorschriften inzake voor hen geldende wettelijke termijnen. Dat geldt temeer wanneer de desbetreffende wettelijke voorschriften (enige) ruimte bieden voor het verlengen van de duur van de besluitvorming. Van een bestuursorgaan mag een zodanige inrichting van de organisatie worden verlangd dat termijnoverschrijding wordt voorkomen, aangezien organisatorische en administratieve problemen, alsmede personele onderbezetting veelal wel een verklaring, doch geen rechtvaardiging voor een termijnoverschrijding vormen.

11. Indien, gelet op de werkvoorraad, op voorhand wordt voorzien dat de termijn van zes, respectievelijk tien weken, niet zal worden gehaald is het in beginsel te billijken dat de indiener van een bezwaarschrift reeds bij de bevestiging van de ontvangst daarvan, ervan in kennis wordt gesteld dat de termijn voor de beslissing met vier weken wordt verdaagd. Een dergelijke verdaging is echter, blijkens de memorie van toelichting van artikel 7:10 Awb, bedoeld voor bijzondere gevallen. Door het standaard, of structureel gebruik maken van de mogelijkheid om de beslissing op een bezwaarschrift met vier weken te verdagen komt het bestuursorgaan de ingevolge artikel 7:10 van de Awb op hem rustende

rechtsplicht niet na.

12. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland heeft in de reactie op de klacht aangegeven dat het de huidige praktijk, waarbij bij de verzending van de ontvangstbevestiging van het bezwaarschrift wordt aangekondigd dat de gemeente gebruik maakt van de mogelijkheid om te verdagen, niet wenselijk vindt, maar dat deze noodzakelijk is omdat de termijnen die de wetgever heeft gegund in veel gevallen niet gehaald worden.

De Nationale ombudsman heeft met instemming kennisgenomen van het feit dat bij de gemeente Westland een verbetertraject loopt om de behandeltermijnen van bezwaarschriften aanzienlijk te verkorten.

13. Verzoeker is 10 weken en 2 dagen na ontvangst van het bezwaarschrift door de Commissie bezwaarschriften gehoord. Het college van burgemeester en wethouders besliste 11 weken en 2 dagen na ontvangst op het bezwaarschrift. Daarmee is binnen de in de Awb vastgestelde termijn van 14 weken gehandeld. Echter, ook al is de behandeling van een bezwaarschrift op zich genomen binnen de wettelijke termijn gebleven, dan nog kan het in sommige gevallen zo zijn dat het oordeel niet behoorlijk op zijn plaats is. Hiervan is sprake indien de situatie zo dringend is dat in redelijkheid van de belanghebbende niet kan worden gevergd dat hij maximaal de in de Awb vastgelegde termijn van 14 weken op de beslissing op zijn bezwaarschrift moet wachten. Van een dergelijke situatie kan sprake zijn indien het bezwaarschrift een beslissing betreft over de verstrekking van een vergoeding voor dagelijkse levensbehoeften.

14. Het door verzoeker ingediende bezwaarschrift had betrekking op een beslissing, waarbij de aan verzoeker toegekende uitkering op grond van de WWB, een vergoeding voor de dagelijkse levensbehoeften, werd opgeschort c.q. beëindigd.

Gelet hierop had verwacht mogen worden dat het college van burgemeester en wethouders het onderzoek, dat leidde tot de beslissing van 5 juli 2007, direct na binnenkomst van het bezwaarschrift had uitgevoerd. Dit geldt temeer nu de inhoud van het bezwaarschrift voor het college geen aanleiding is geweest om tijdens de hoorzitting bij de Commissie bezwaarschriften nadere informatie aan verzoeker te vragen en het college weliswaar na de hoorzitting - maar voordat een advies van de Commissie bezwaarschriften was ontvangen - een nieuwe beslissing heeft genomen.

15. Door niet direct na ontvangst van het bezwaarschrift over te gaan tot het onderzoek maar te volstaan met het versturen van een ontvangstbevestiging aan verzoeker waarin werd aangegeven dat de behandeling van het bezwaarschrift veertien weken zou duren, is gehandeld in strijd met het vereiste van voortvarendheid.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Deze conclusie is voor de Nationale ombudsman aanleiding een aanbeveling aan dit rapport te verbinden.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de gemeente Westland, is gegrond wegens strijd met het vereiste van voortvarendheid.

AANBEVELING

Het college van burgemeester en wethouders wordt in overweging gegeven bij de behandeling van bewaarschriften prioriteit te geven aan zaken waarbij sprake is van de verstrekking van een vergoeding voor dagelijkse levensbehoeften. Daarbij dient na bestudering van de inhoud van het bezwaarschrift in overweging te worden genomen of kan worden beslist zonder een advies te vragen aan de Commissie bezwaarschriften.

Onderzoek

Op 23 april 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer B. te Naaldwijk, met een klacht over een gedraging van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland. Naar deze gedraging werd een onderzoek ingesteld. In het kader van het onderzoek werd het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Bij de opening van het onderzoek werd aan het college van burgemeester en wethouders een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reactie van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland gaf aanleiding het verslag te wijzigen.

Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. De klachtbrief van verzoeker van 23 april 2007.
2. De schriftelijke reactie van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland van 30 juli 2007 op de klacht.

3. Nadere schriftelijke informatie van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland van 18 september 2007.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Algemene wet bestuursrecht

Artikel 7:10

"1. Het bestuursorgaan beslist binnen zes weken of - indien een commissie als bedoeld in artikel 7:13 is ingesteld - binnen tien weken na ontvangst van het bezwaarschrift.

2. De termijn wordt opgeschort met ingang van de dag waarop de indiener is verzocht een verzuim als bedoeld in artikel 6:6 te herstellen, tot de dag waarop het verzuim is hersteld of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.

3. Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt schriftelijk mededeling gedaan.

4. Verder uitstel is mogelijk voor zover de indiener van het bezwaarschrift daarmee instemt en andere belanghebbenden daardoor niet in hun belangen kunnen worden geschaad of ermee instemmen."